

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

ZAKLJUČNA STROKOVNA NALOGA VISOKE POSLOVNE ŠOLE

**KOMUNICIRANJE PREDSTAVNIŠTVA EVROPSKE KOMISIJE V
REPUBLIKI SLOVENIJI**

ALEKSANDRA VUKŠINIČ

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisana Aleksandra Vukšinič, študentka Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtorica predloženega dela z naslovom Komuniciranje Predstavnštva Evropske komisije v Republiki Sloveniji, pripravljenega v sodelovanju s svetovalcem prof. dr. Bogdanom Kavčičem,

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravila samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobila vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označila;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnala v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobila soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi.

V Ljubljani, dne 19. 9. 2016

Podpis študentke:

KAZALO

UVOD	1
1 KRATEK PREGLED RAZVOJA EVROPSKE UNIJE	2
2 UPRAVLJALSKA STRUKTURA EVROPSKE UNIJE.....	3
2.1 Sestava in funkcioniranje glavnih institucij Evropske unije	3
2.2 Svet Evropske unije in Evropski svet	4
2.3 Evropski parlament.....	5
2.4 Evropska komisija	5
3 EVROPSKA UNIJA IN KOMUNICIRANJE	6
3.1 Spremembe komuniciranja v Evropski uniji	6
3.2 Generalni direktorat za komuniciranje	9
3.3 Predstavništvo Evropske komisije v Republiki Sloveniji.....	11
3.3.1 Dejavnost Predstavništva.....	11
3.3.2 Sestava Predstavništva v Republiki Sloveniji	11
4 KOMUNICIRANJE PREDSTAVNIŠTVA	12
4.1 Opredelitev komuniciranja Predstavništva	12
4.2 Letni akcijski načrt Predstavništva	14
4.3 Vrste komuniciranja Predstavništva	14
4.3.1 Komuniciranje s sedežem	15
4.3.2 Komuniciranje z mediji	16
4.3.3 Komuniciranje z drugimi partnerji in deležniki	16
4.3.4 Komuniciranje z državljani	17
SKLEP	18
LITERATURA IN VIRI	19

KAZALO SLIK

Slika 1: Grafični prikaz števila prispelih in odposlanih pism Delegacije/Predstavništva Evropske komisije v RS v obdobju 2002–2007	13
---	----

UVOD

Slovenija je 1. maja 2004 vstopila v Evropsko unijo (v nadaljevanju EU) in tako postala del družine takratnih 25 evropskih držav. Za homogeno delovanje takšne skupine je komuniciranje zelo pomembno, zato mora biti redno, transparentno in vpleteno v vsa področja delovanja. Kako uspešno izvajati komunikacijske dejavnosti med EU in njenimi državljani, je predmet mnogih razprav v zadnjih nekaj desetletjih.

Od sprva 6 držav, ki so leta 1951 podpisale Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo, se je EU do danes postopoma razširila na 28 članic, kar je z zgodovinskega vidika enkratni primer sodelovanja na političnem, gospodarskem, monetarnem in varnostnem področju, pa vendar je vsaka država obdržala nacionalno integriteto. Države so prenesle del nacionalnih pristojnosti na skupne institucije, ki predstavljajo nacionalne interese in tudi interese, ki so skupni vsem državam članicam. Ustanovitvene pogodbe so t. i. primarna zakonodaja, iz njih pa izhaja precejšen delež sekundarne zakonodaje, to so v prvi vrsti uredbe, direktive in priporočila, ki vplivajo na vsakdanjik državljanov EU (Fontaine, 2007, str. 17). S tega vidika jih lahko opredelimo kot vrsto komuniciranja med najvišjimi državnimi oblastmi in državljani.

Glavne institucije v EU morajo tesno sodelovati, med njimi mora vladati zaupanje. Če takšnega osnovnega komuniciranja ni, bo tudi vsako nadaljnje komuniciranje institucij z državami članicami, podjetji, različnimi organizacijami in državljani slabše in ne nazadnje lahko tudi destruktivno. V preteklih letih so zato institucije EU dale nov poudarek komunikacijskim dejavnostim, predlagani so bili novi pristopi, premik od enosmerne komunikacije k okrepljenemu dialogu, komunikaciji, osredotočeni na državljane, in k bolj decentraliziranemu pristopu (Komisija Evropskih skupnosti, 2006, str. 4).

S to zaključno nalogo želim opredeliti komuniciranje v Evropski komisiji (v nadaljevanju Komisija) in podrobneje komuniciranje Predstavništva Evropske komisije v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju Predstavništvo). Komisija je ena izmed glavnih institucij EU. Je njen delovni organ, ki zagovarja interese EU kot celote ter zagotavlja, da se uredbe in direktive, ki jih sprejmeta Svet EU in Evropski parlament (v nadaljevanju Parlament), izvajajo v državah članicah. Komisija tudi predlaga novo zakonodajo EU in je odgovorna za usmerjanje skupnih politik EU. Kako pomembno je komuniciranje za Komisijo, pove že dejstvo, da je eden izmed generalnih direktoratsv v Komisiji tudi Generalni direktorat za komuniciranje. Namen te naloge je tudi predstaviti vlogo Predstavništva, prikazati posebnosti ter razložiti značilnosti in namen komuniciranja znotraj le-tega. Podatke sem zbirala s pregledom arhiva Predstavništva, s spraševanjem zaposlenih, s spremljanjem količine prispele pošte, telefonskih klicev in elektronskih sporočil na Predstavništvu ter z uporabo različnih dokumentacij in podatkov, ki so na razpolago v Komisiji.

V zaključnem delu najprej na kratko predstavim zgodovino EU ter nastanek in delovanje njenih glavnih institucij. V nadaljevanju podrobneje predstavim Komisijo in še posebej Generalni direktorat za komuniciranje. V sklopu tega generalnega direktorata deluje tudi Predstavništvo, ki ga podrobneje predstavim, še posebej z vidika načinov in vrst komuniciranja. Komuniciranje je glavno poslanstvo Predstavništva, v prvi vrsti gre za posredovanje sporočil o evropskih politikah in dogajanjih medijem, širši javnosti, različnim interesnim skupinam, na drugi strani pa za zbiranje informacij znotraj države članice in posredovanje njenih stališč pristojnim na sedežu Komisije v Bruslju.

1 KRATEK PREGLED RAZVOJA EVROPSKE UNIJE

Vstop Slovenije in še 9 držav 1. maja 2004 je bila že peta širitev EU od njene ustanovitve leta 1951, ko so Francija, Nemčija, Italija, Belgija, Nizozemska in Luksemburg podpisali Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo. Ta združitev je imela sprva le gospodarski namen, predvsem delovanje skupnega trga, ki se je izkazalo za zelo uspešno, zato so se te države leta 1957 z Rimsko pogodbo odločile oblikovati še dve skupnosti: Evropsko gospodarsko skupnost, ki se je osredotočila na gospodarsko povezovanje, vzpostavitev skupnega trga in usklajevanje gospodarskih politik držav članic, ter Evropsko skupnost za jedrsko energijo (EURATOM). Z Rimsko pogodbo so si države članice postavile cilj uresničevanja štirih svoboščin: prost pretok blaga, dela, storitev in kapitala.

Prva širitev takratne Evropske skupnosti (v nadaljevanju Skupnost) je bila leta 1973, k njej so pristopile Velika Britanija, Irska in Danska. Druga širitev se je zgodila leta 1981 z vstopom Grčije, tretja pa leta 1986 s pridružitvijo Španije in Portugalske.

Leta 1986 je bil podpisan Enotni evropski akt (stopil v veljavo 1. julija 1987), ki je pomenil prvo temeljito prenovo pogodb o ustanovitvi Evropskih skupnosti. Enotni evropski akt je razširil formalne pristojnosti Skupnosti in prilagodil njeno institucionalno sestavo, njegov glavni cilj pa je bila vzpostavitev enotnega trga – odprava notranjih meja ter zagotovitev prostega gibanja blaga, oseb, storitev in kapitala (Kezunovič, 2003, str. 5).

Pomemben mejnik v razvoju EU je bil podpis Pogodbe o Evropski uniji 7. februarja 1992 v Maastrichtu (t. i. Maastrichtska pogodba). Pogodba je zasnovala EU, ki temelji na treh stebrih: Skupnost, skupna zunanja in varnostna politika ter pravosodje in zunanje zadeve. Poglavitni cilji te pogodbe so: povečevanje zakonodajnosti institucij in povečanje njihove učinkovitosti, utrditev notranjega trga, uvedba monetarne unije, skupna zunanja in notranja politika ter socialni napredek. Maastrichtska pogodba je kot novost opredelila uvedbo državljanstva EU (Kezunovič, 2003, str. 6).

Leta 1995 so se v sklopu četrte širitve EU pridružile Avstrija, Finska in Švedska. Oktobra 1997 je bila podpisana Amsterdamska pogodba, ki je dopolnila Pogodbo o Evropski uniji.

Temeljila je na spoštovanju človekovih pravic in uveljavitvi demokratičnih načel v državah članicah. Te so se zavezale, da bodo odpravile vse ovire pri prostem gibanju ljudi in okrepile sodelovanje v okviru Schengenskega sporazuma. Amsterdamska pogodba definira skupno zunanjo in varnostno politiko držav članic ter poda nekaj sprememb na področju delovanja institucij EU (Ješovnik, 2000, str. 35).

26. februarja 2001 je bila podpisana Pogodba iz Nice, ki v glavnem ureja institucionalne probleme, povezane s širitvami. Ukvarja se predvsem s tem, kako naj EU, ob dejstvu, da se bo število držav članic podvojilo, še vedno deluje učinkovito. Sestava in delovanje evropskih institucij se od leta 1950, ko je EU imela le 6 držav članic, nista spremenila. Od takrat je EU doživela štiri širitve in se pripravljala na peto, do tedaj največjo, zato so bile spremembe nujne. Pogodba iz Nice je na novo opredelila predvsem način delovanja, sestavo in pospešitev sodelovanja med institucijami. Določila je sestavo Komisije, ko bo EU imela 27 držav članic, veljavnost glasov v Svetu EU in podaljšanje glasovanja s kvalificirano večino.

1. januarja 2002 je 12 držav članic sprejelo novo denarno valuto, evro. Evro kot knjižni denar so od leta 1999 uporabljali Avstrija, Nemčija, Italija, Francija, Belgija, Nizozemska, Luksemburg, Irska, Finska, Španija, Portugalska in od leta 2001 tudi Grčija. Velika Britanija in Danska sta se odločili za ohranitev lastne valute, Švedska pa meril za uvedbo evra formalno še ne izpolnjuje, saj ostaja zunaj mehanizma deviznih tečajev. Tudi države, ki so k EU pristopile 1. maja 2004, so s podpisom Pogodbe o pristopu zavezane prevzeti evro po izpolnitvi konvergenčnih kriterijev. Slovenija se je evrskemu območju uspešno pridružila 1. januarja 2007.

1. maja 2004 se je zgodila peta, zgodovinska širitev EU, saj se je naenkrat pridružilo kar 10 držav kandidatk (Ciper, Češka, Estonija, Latvija, Litva, Madžarska, Malta, Poljska, Slovaška in Slovenija), v čakalni vrsti pa so ostale še Bolgarija in Romunija, ki sta se evropski družini pridružili 1. januarja 2007, ter Hrvaška, ki je postala članica EU 1. julija 2013.

2 UPRAVLJALSKA STRUKTURA EVROPSKE UNIJE

2.1 Sestava in funkcioniranje glavnih institucij Evropske unije

EU niti ni država niti ni organizacija za sodelovanje med vladami. V bistvu je nova, edinstvena struktura, ki se od nastanka naprej nenehno razvija. Države, ki sestavljajo EU, ostanejo neodvisne suverene države, vendar pa to suverenost združujejo, da pridobijo moč in svetovni vpliv. Del svojih pooblastil pri odločanju prenesejo na skupne evropske institucije, ki o zadevah skupnega interesa demokratično odločajo na evropski ravni. Celoten koncept skupne politike mora ustrezati nacionalnim interesom posamezne države

članice ali jim vsaj ne škoditi. Zato vlade vsake države članice sodelujejo v procesu odločanja, to sodelovanje pa je lahko neposredno ali posredno.

Tri glavne institucije, ki sestavljajo t. i. institucionalni trikotnik ter so vpletene v proces odločanja in soodločanja, so:

- Svet ministrov EU oz. Evropski svet (v nadaljevanju Svet), kadar se sestanejo voditelji držav ali vlad (zastopa posamezne države članice);
- Parlament (zastopa državljane);
- Komisija (zastopa skupni interes EU kot celote).

Te tri institucije oblikujejo politike in zakone, ki se uporabljajo po vsej EU. Načeloma predlaga nove zakone Komisija, sprejmeta pa jih Svet in Parlament. Pooblastila in naloge institucij so zapisani v pogodbah, ki so temelj delovanja EU. Pogodbe določajo tudi pravila in postopke, ki se jih morajo držati institucije EU. Vsak predlog za nov evropski zakon mora temeljiti na določenem členu pogodbe, ki se imenuje "pravna podlaga" vsakega predloga. Ta določa, kateri zakonodajni postopek je treba uporabiti. Trije glavni postopki so: posvetovanje, privolitev in soodločanje.

Poleg že navedenih treh glavnih institucij, ki jih širše predstavljam še v nadaljevanju, imajo svoje vloge v procesu delovanja EU tudi druge institucije: Sodišče EU, Evropsko računsko sodišče, Evropski ekonomsko-socialni odbor, Evropska služba za zunanje delovanje, evropski varuh človekovih pravic, evropski nadzornik za varstvo podatkov, Odbor regij, Evropska investicijska banka (EIB), Evropska centralna banka in drugi medinstitucionalni organi.

2.2 Svet Evropske unije in Evropski svet

Svet EU (imenovan tudi Svet ministrov) je glavni organ za sprejemanje odločitev v EU. Ustanovljen je bil z ustanovnimi pogodbami v petdesetih letih dvajsetega stoletja. Zastopa države članice, njegovih zasedanj se udeležuje po en minister iz posamezne države članice. Kateri ministri se bodo udeležili posameznega srečanja, je odvisno od teme na dnevnem redu: zunanje zadeve, kmetijstvo, industrija, promet, okolje itd. Vsak minister v Svetu deluje v imenu svoje vlade in odgovarja svojemu nacionalnemu parlamentu in državljanom, ki jih ta parlament zastopa.

Odločitve v Svetu se sprejemajo z glasovanjem. Države z več prebivalci imajo več glasov, vendar je število glasov ponderirano v dobro držav z manj prebivalci.

Ključne naloge Sveta so:

1. sprejemanje evropske zakonodaje;
2. usklajevanje širših gospodarskih politik držav članic;

3. sklepanje mednarodnih sporazumov med EU in drugimi državami ali mednarodnimi organizacijami;
4. potrjevanje proračuna EU, skupaj z Evropskim parlamentom;
5. razvoj in implementacija skupne zunanje in varnostne politike.

Člani Sveta so voditelji držav ali vlad držav članic skupaj s predsednikom Sveta in predsednikom Komisije.

2.3 Evropski parlament

Parlament je zakonodajni organ, ki skupaj s Svetom EU sprejema zakonodajo in potrjuje proračun EU. Svoje predstavnike v Parlamentu volijo državljani EU od leta 1979 na neposrednih volitvah, ki se izvajajo vsakih 5 let. Z leti in novimi evropskimi pogodbami so se pristojnosti Parlamenta povečevale. Na začetku so lahko evropski poslanci le podali mnenje o zakonodajnih predlogih Komisije, zadnjo besedo pri sprejemanju predpisov pa je vedno imel Svet EU. Zdaj morata Parlament in Svet v večini primerov soglašati o vsebini, da lahko uredba ali direktiva stopi v veljavo (Generalni direktorat Evropskega parlamenta za komuniciranje, 2008, str. 4).

Evropski parlament ima tri glavne naloge (Evropska komisija, 2006, str. 12):

1. Sprejemanje evropske zakonodaje: Parlament skupaj s Svetom na številnih področjih politike sprejema evropsko zakonodajo. Poznamo več postopkov sprejemanja, najbolj običajen je "soodločanje".
 2. Demokratični nadzor: Parlament opravlja demokratični nadzor nad drugimi evropskimi institucijami, zlasti Komisijo.
 3. Pooblastila glede proračuna: Parlament in Svet skupno odločata o letnem proračunu EU. Parlament spremlja porabo proračuna in skrbi za boj proti morebitnim goljufijam.
- Na mednarodni ravni Parlament sodeluje pri zunanji politiki EU. Njegova privolitev je potrebna za pogajanja EU o mednarodnih sporazumih in pristop novih članic k EU.

Parlament sestavljajo poslanci in njegov predsednik. Poslance izvolijo državljani EU, volitve so vsakih pet let. Predsednik Parlamenta pa je izvoljen za mandat dveh let in pol. Od 1. julija 2013, ko se je EU pridružila Hrvaška, šteje Parlament 751 poslancev. Poslanci Parlamenta so razvrščeni po političnih skupinah, in ne po državljski pripadnosti. Vsaka politična skupina ima določeno število sedežev v Parlamentu.

2.4 Evropska komisija

Komisija je delovno telo, ki zastopa in se zavzema za interese EU kot celote ter je neodvisna od nacionalnih vlad. Je izvršilna veja EU, odgovorna za izvajanje odločitev Parlamenta in Sveta. Odgovorna je tudi za tekoče delovanje EU, tj. izvajanje politik,

vodenje programov in porabo finančnih sredstev. Ima štiri glavne naloge (Evropska komisija, 2006, str. 22):

1. **Predlaganje nove zakonodaje:** Komisija pripravlja predloge zakonov in predpisov, ki jih predloži Svetu in Parlamentu, ta dva pa o njih razpravljata in odločata. Komisija se pred oblikovanjem predlogov seznani z novimi razmerami in problemi, ki nastajajo po Evropi, ter nato presodi, če je sprememba zakonodaje EU prava rešitev.
2. **Izvajanje politik in izvrševanje proračuna EU:** Komisija mora izvajati politike, ki jih sprejmeta Parlament in Svet (npr. skupna kmetijska politika, konkurenčna politika) ter različne programe EU (npr. Interreg, Erasmus). Odgovorna je tudi za izvrševanje proračuna EU, kontrolo nad tem pa izvaja tudi Evropsko računsko sodišče. Komisija o porabi proračuna poroča Parlamentu, ki ji podeli razrešnico le, če je zadovoljen z letnim poročilom Evropskega računskega sodišča.
3. **Uveljavljanje evropske zakonodaje:** Komisija skupaj s Sodiščem Evropskih skupnosti odgovarja za zagotavljanje pravilne uporabe zakonodaje EU v vseh državah članicah. Če Komisija ugotovi, da država članica ne izpolnjuje svojih pravnih obveznosti, sproži »postopek za ugotavljanje kršitev«. Če se stanje po postopku ne uredi, Komisija preda zadevo Sodišču Evropskih skupnosti, ki je pristojno za izrekanje kazni. Njegove sodbe so za države članice zavezujoče.
4. **Zastopanje EU na mednarodnem prizorišču:** Komisija je glasnik EU v svetu: enoglasno zastopa vse države članice na mednarodnem prizorišču in pri mednarodnih organizacijah. Odgovorna je tudi za pogajanja o mednarodnih sporazumih v imenu EU.

Komisijo trenutno sestavlja 28 komisarjev in komisark, po eden iz vsake države članice. Predlagajo jih vlade držav članic. Vlade držav članic se dogovorijo tudi, koga bodo imenovali za predsednika oz. predsednico Komisije, ki ga/jo mora nato z večino glasov podpreti tudi Parlament. Potrjeni kandidat za predsednika Komisije izbere ostale člane Komisije, ki opravijo še razgovor pred Parlamentom in začnejo petletni mandat šele po potrditvi Parlamenta. Komisija v tej sestavi je politično odgovorna Parlamentu, ki lahko razpusti celotno Komisijo z izglasovanjem nezaupnice. Na zahtevo predsednika mora posamezni član Komisije odstopiti, če se s tem strinjajo drugi komisarji. Člani Komisije, t. i. komisarji oziroma komisarke, morajo delovati v interesu EU kot celote in ne smejo delovati pod vplivom nacionalnih vlad.

3 EVROPSKA UNIJA IN KOMUNICIRANJE

3.1 Spremembe komuniciranja v Evropski uniji

V zadnjih nekaj desetletjih je EU doživela velike spremembe. Z večanjem števila članic se je povečal tudi obseg njenih nalog, ki na različne načine vplivajo na življenja državljanov. Vendar se zdi, da način in obseg obveščanja nista imela istega tempa. Politika komuniciranja in obveščanja je bila v preteklosti precej enostranska in enosmerna,

osredotočena samo na sporočanje, kaj dela EU, komunikacija je bila več ali manj centralizirana v Bruslju.

Nastala je vrzel med EU in njenimi državljani, javnomnenjske raziskave so pokazale, da državljani vedo le malo o EU in menijo, da imajo malo vpliva na njen proces odločanja. Komunikacija pa je za zdravo demokracijo bistvena, predvsem pa mora biti dvosmerna. Tega so se začeli zavedati tudi v vrhu EU, zato so začeli pripravljati učinkovit program komunikacijske politike.

Svet je na zasedanju v Helsinkih leta 1999 zadal nalogo Parlamentu, Svetu in Komisiji, da združijo moči in zagotovijo koordiniran pretok informacij o EU ter pri tem uporabijo vsa razpoložljiva sredstva. Rezultat tega je bilo sprejetje treh sporočil o informacijah in obveščanju Komisije v letih 2001–2004 (Evropska komisija, 2006, str. 42):

- Sporočilo o novem okviru sodelovanja na področju dejavnosti v zvezi z informacijsko in komunikacijsko politiko Evropske unije (COM(2001)354);
- Sporočilo o informacijski in komunikacijski strategiji za Evropsko unijo (COM(2002)350);
- Sporočilo o izvajanju informacijske in komunikacijske strategije Evropske unije (COM(2004)196).

Nove strategije, ki jih je sprejela Komisija in potrdil Parlament, so bile osnova za razvoj skupnih komunikacijskih politik. Sedaj je obstajala tudi politična volja za vključitev širše javnosti v proces odločanja. EU je bila na poti posodobitve načina delovanja, ki naj bi pripeljala do odprave ignorance in apatičnosti državljanov glede EU, ter jih pritegnila, da dejavno sodelujejo v tem skupnem evropskem dialogu.

Komisija je za doseganje teh ciljev predlagala izboljšanje koordinacije med institucijami in državami članicami, tako na državni, regionalni kot na lokalni ravni. Tako informiranje in obveščanje kot tudi formuliranje in razdeljevanje sporočil o prednostnih zadevah morajo biti skladni in usmerjeni na končnega porabnika, evropsko javnost. Z uporabo novih medijskih tehnologij je treba vzpostaviti sinergijo med strukturami in znanjem držav članic ter dejavnostmi EU. Informacije morajo biti usmerjene na lokalno raven, postati morajo otipljiva realnost za ljudi.

Kljub temu so nadaljnje analize pokazale, da se državljani še vedno počutijo precej oddaljene od evropskih institucij, kar ovira njihov pristop in sodelovanje. Komisija je zato sprejela nadaljnje ukrepe za doseganje zastavljenih ciljev. Med drugim je preimenovala Generalni direktorat za tisk in komuniciranje, ki se od leta 2004 imenuje Generalni direktorat za komuniciranje. Le-ta je odgovoren za zagotavljanje doslednega in globalnega pristopa k vprašanju komunikacije in informiranja v Komisiji, kar vključuje odprtje komunikacijske mreže z drugimi generalnimi direktorati. Obenem je šlo tudi za

prestrukturiranje omenjenega direktorata, ki je imelo za posledico boljšo stopnjo izvajanja nalog in izvrševanja proračuna.

Komisija v Splošnem poročilu o dejavnostih Evropske unije za leto 2005 (Evropska komisija, 2006, str. 42) omenja, da naj bi novi pristopi k politiki informiranja temeljili na treh načelih: poslušanje, komuniciranje in povezovanje z državljani na lokalni ravni. Komunikacija je dialog in naj ne poteka enosmerno. Državljeni naj se imajo možnost izraziti, tako da Komisija lahko razume njihovo dožemanje EU in njihove dvome. Sodelovanje državljanov bi moralo imeti neposreden vpliv na izdelavo in formulacijo politik EU.

Glavna skrb Komisije, ki je delovala v mandatu od leta 2004 do leta 2009, je bila komuniciranje z državljani. Ta Komisija je zavzela nov pristop k evropski komunikaciji in postavila državljane na prvo mesto komuniciranja evropskih politik. Pristop temelji na treh strateških načelih:

- poslušanje državljanov ter upoštevanje njihovih mnenj in stališč;
- sporočanje, kako politike EU vplivajo na njihovo vsakdanje življenje;
- povezovanje z državljani s strategijo delovanja na lokalni ravni, nagovarjanje državljanov v nacionalnem in lokalnem okolju ter v njihovih priljubljenih medijih.

Leta 2005 je Komisija začela izvajati še dva druga glavna ukrepa izboljševanja informacijske in komunikacijske strategije. Julija 2005 je sprejela Akcijski načrt za izboljšanje komunikacijske strategije v Evropi, oktobra 2005 pa Načrt D za demokracijo, dialog in debato.

Glavni cilj akcijskega načrta je zagotoviti Komisijino učinkovitejšo komunikacijo o Evropi z uporabo modernejših in bolj profesionalnih pristopov. Komisija si je zadala tudi nalogo, da se notranje reorganizira, da bi bolje uporabila človeške in finančne vire ter komunikacijska orodja in službe. Različni oddelki znotraj Komisije morajo delovati in načrtovati skupaj, s tem bodo izboljšali komunikacijo in podobo tako institucije kot tudi EU.

Načrt D za demokracijo, dialog in debato pa postavlja temelje za poglobljeno razpravo o evropski prihodnosti. Po zavrnitvi evropske ustave v Franciji in na Nizozemskem so tako vlade kot Komisija spoznale, da je potrebna sprememba v evropskem okolju, do katere naj bi prišlo s široko razpravo o prihodnosti Evrope. Ključni deli načrta D so:

- **Spodbujanje:** Vlade držav članic morajo same voditi in usmerjati nacionalne razprave, Komisija pa ima nalogo pomagati in z načrtom D vzpostaviti njihove okvire.
- **Proces povratnih informacij:** Komisija naj bi oblikovala proces povratnih informacij in

je 9. maja 2006 organizirala evropsko konferenco o prihodnosti Evrope, ki je združila glavne sklepne ugotovitve razprav.

- **Ključne pobude za krepitev dialoga:** Komisija predlaga 13 posebnih pobud na evropski ravni za spodbujanje širše javne razprave, pospeševanje sodelovanja državljanov in ustvarjanje resničnega dialoga o evropskih politikah. Pri tem bo poskušala sodelovati s Parlamentom in ostalimi evropskimi institucijami, povečal naj bi se obisk komisarjev v državah članicah (tudi njihova navzočnost v nacionalnih parlamentih), oblikovala naj bi se mreža "evropskih ambasadorjev dobre volje" za krepitev pomena evropskih razprav.

Naslednja faza novega pristopa k evropski komunikaciji je sprejetje Bele knjige o evropski komunikacijski politiki, 1. februarja 2006. Glavni namen Bele knjige je bil pritegniti vse pomembne akterje (institucije in organe Skupnosti, države članice, regionalne in lokalne organe, politične stranke ter civilno družbo) k povečanju ozaveščenosti. Vse zainteresirane strani zadolžuje, da podrobno razložijo vizijo politike in pobude, ki jih je treba izpeljati v srednje- in dolgoročnem obdobju, v sodelovanju z drugimi institucijami in udeleženci. Bela knjiga predlaga pet področij, na katerih je treba ukrepati:

1. opredelitev skupnih načel za komunikacijske dejavnosti o evropskih vprašanjih;
2. vključevanje državljanov;
3. sodelovanje z mediji in novimi tehnologijami;
4. razumevanje javnega mnenja;
5. skupno delovanje.

3.2 Generalni direktorat za komuniciranje

Generalni direktorat za komuniciranje in položaj komisarja za komuniciranje je novost, ki jo je uvedla Komisija pod taktirko Joseja Manuela Barrosa v letih od 2004 do 2009.

Vsak novi mandat Komisije je prinesel tako spremembe v sestavi in vodenju tega generalnega direktorata kot tudi spremembe v prednostnih nalogah in pristojnostih. Osnovno poslanstvo – komuniciranje – pa vendarle ostaja. Njegova glavna naloga je obveščanje medijev, deležnikov in državljanov o različnih politikah EU, pa tudi spremljanje političnih dogodkov in javnih mnenj v državah članicah.

V sklopu Generalnega direktorata za komuniciranje pod neposrednim vodstvom predsednika Komisije deluje tudi tiskovna služba. Tiskovna služba je uradni glas Komisije v odnosih z mediji.

Vsak generalni direktorat in služba znotraj Komisije ima v okviru notranjih organizacijskih struktur tudi enoto za informiranje, ki skrbi za promocijo in obveščanje glede politik, dogodkov na področju, za katerega je posamezen generalni direktorat ali služba

odgovoren. Te enote tesno sodelujejo z Generalnim direktoratom za komuniciranje in tiskovno službo. Vse informacije in sporočila, ki so namenjena ali medijem ali širši javnosti, se preverijo na vseh straneh.

V nasprotju s prejšnjimi Komisijami, ko je generalni direktorat za komuniciranje padel pod pristojnost komisarja, je v trenutni Komisiji (mandat 2014–2019) pod neposredno pristojnostjo predsednika Komisije.

Na čelu generalnega direktorata je generalni direktor, v njegovi neposredni pristojnosti sta dva namestnika. Eden je glavni govorec Komisije, ki ima v svoji pristojnosti tiskovno službo ter direktorat A, ki skrbi za strateško in korporativno komuniciranje. Drugi namestnik generalnega direktorja pa ima v svoji pristojnosti direktorat B, ki ima pod svojim okriljem predstavništva Komisije v državah članicah, in direktorat C, ki skrbi za komuniciranje z državljani. Pod neposredno pristojnostjo generalnega direktorja je direktorat D, ki skrbi za vire (finančne in človeške vire, logistiko, infrastrukturo itn.).

Tiskovna služba ima glavnega govorca, dva namestnika glavnega govorca in tiskovne predstavnike. Ta služba je uradni glas Komisije, ki medije oskrbuje z informacijskim materialom o politikah ter odločitvah Komisije in drugih institucij. Namen te službe je doseči dobro medijsko pokritost s proaktivno medijsko strategijo.

Direktorat A je odgovoren za obveščanje kolegija komisarjev o trendih javnega mnenja in zaznavanje medijev o EU, za obveščanje splošne javnosti o političnih prioritetah in dejavnostih Komisije ter za usklajevanje komunikacijskih dejavnosti med generalnimi direktorati, da se zagotovi skladnost s političnimi prioritetami.

Direktorat B ima v svoji sestavi 37 predstavništev v 28 državah članicah in dve enoti na sedežu v Bruslju, ki dajeta podporo predstavništvom: enota za podporo in partnerstva ter enota za prednostne naloge in politično poročanje. Direktorat B je vezni člen med predstavništvom, predsednikom Komisije in kolegijem komisarjev ter generalnimi direktorati, ki skrbi, da predstavništva ustrezno in učinkovito komunicirajo vse politične prioritete in politike Komisije.

Direktorat C skrbi, da so državljani dobro obveščeni o EU, spodbuja vključevanje državljanov v razprave ter stremi k povečanju razumevanja delovanja EU in ustvarjanju pozitivnega učinka političnih prioritet Komisije.

Direktorat D daje ostalim trem direktoratom pomoč v smislu zagotavljanja finančnih sredstev, človeških virov, infrastrukture in informatike.

3.3 Predstavništvo Evropske komisije v Republiki Sloveniji

3.3.1 Dejavnost Predstavništva

Predstavništvo v obliki in sestavi, kot je sedaj, deluje od leta 2004, ko je Slovenija kot pridružena članica vstopila v EU. Do 1. maja 2004 je bila to delegacija Komisije, ki je delovala v sklopu generalnega direktorata za zunanje odnose, ki ima delegacije v tretjih državah po vsem svetu in pri mednarodnih organizacijah.

Vloga delegacij se razlikuje od vloge predstavništev. Delegacije Komisije so diplomatska telesa, imajo nalogo predstavljati, pojasnjevati in izvajati evropske politike, analizirati ter poročati o politikah in dogajanju v državah, kjer so akreditirane, ter če za to dobijo mandat, voditi pogajanja v imenu EU skladno s pooblastili. Delegacije imajo tudi pomembno vlogo pri izvajanju zunanje pomoči. Udeležene so pri načrtovanju in izvajanju projektov pomoči od začetka do konca, v sodelovanju z Uradom za sodelovanje EuropeAid in vladnimi organi države, v kateri gostujejo.

S 1. majem 2004 in novim imenom se delo Predstavništva ni spremenilo čez noč. Predstavništvo je prešlo pod okrilje takrat Generalnega direktorata za tisk in komunikacije ter začelo izvajati svoje glavne naloge, vendar je bilo še do konca leta v prehodnem obdobju, ko so se zaključevale naloge delegacije, predvsem je šlo za končanje projektov iz sklada Phare.

Razlika v delovanju delegacije in Predstavništva je tudi v številu zaposlenih, ki se je s spremembo drastično zmanjšalo. Na Predstavništvu je ostala le četrtina zaposlenih, ki je v zelo okrnjeni postavi nadaljevala informacijske in medijske dejavnosti ter vzpostavljala nove poti in načine komuniciranja. S povečevanjem vloge Predstavništva v slovenskem prostoru ter povečevanjem obsega nalog in skladno s prioriteta Komisije glede komunikacijske strategije se je število zaposlenih na Predstavništvu povečevalo in izoblikovala se je današnja organizacijska struktura.

3.3.2 Sestava Predstavništva v Republiki Sloveniji

Predstavništvo deluje v Hiši Evropske unije, ki jo deli z Informacijsko pisarno Evropskega parlamenta v Sloveniji. Glede na število zaposlenih in glede na politiko mandata Komisije, se je struktura Predstavništva z leti spreminjala in preoblikovala. V mandatu Komisije 2014–2019 je na Predstavništvu 16 zaposlenih. V primerjavi z ostalimi predstavništvimi je glede na število zaposlenih opredeljeno kot majhno. Na čelu Predstavništva je vodja predstavništva, ki vodi in koordinira delovanje petih oddelkov.

Oddelek za odnose z javnostmi in komuniciranje skrbi za dobro obveščenost medijev, državnih institucij in različnih interesnih skupin glede odločitev, stališč, mnenj Komisije

ter dejavnosti Predstavništva. Oddelek vsakodnevno pripravlja sporočila za medije, tedenske napovednike dogodkov, organizira tudi tiskovne konference in informativne sestanke za novinarje.

Oddelek za politično poročanje in politične analize spremlja politično in gospodarsko dogajanje v Sloveniji ter o tem poroča na sedež Komisije v Bruselj. Poroča o vseh pomembnih temah, sodeluje pa tudi z veleposlaništvu drugih držav članic in tretjih držav v Sloveniji.

Oddelek administracije opravlja administrativna dela za nemoteno delovanje Predstavništva in same hiše. Skrbi za proračun Predstavništva, opravlja kadrovske zadeve in pripravlja razpise.

Predstavnik za Evropski semester prispeva k oceni Komisije o finančnem in gospodarskem stanju posamezne države članice, s poudarkom na oceni strukturnih reform, ki so podane v priporočilih državi članici. Predstavniki za Evropski semester sodelujejo z ministrstvi, državnim zborom, lokalnimi upravami, socialnimi partnerji itn., za boljši pregled in oceno izzivov, s katerimi se sooča država članica.

Predstavnik za večjezičnost skrbi za prevode in lektoriranje tekstov in dokumentov.

4 KOMUNICIRANJE PREDSTAVNIŠTVA

4.1 Opredelitev komuniciranja Predstavništva

Predstavništvo je nekakšna informacijska pisarna Komisije v državi članici. Osnovna naloga, predstavljati Komisijo v državi članici, se z menjavo Komisije ne spreminja, se pa z vsakim novim mandatom Komisije postavijo nove prioritete, tako politične kot komunikacijske, ki jim mora Predstavništvo slediti in jih s svojimi dejavnostmi tudi primerno izvajati, da se dosežejo zastavljeni cilji.

Predstavništva imajo ključno vlogo pri izvajanju komunikacijske strategije Komisije na lokalni ravni države članice. Pri tem se naslanjajo na izdelani komunikacijski načrt in prioritete Komisije ter državnih in regionalnih uprav in naslavljaajo ciljne skupine v državi članici. V sodelovanju s tiskovno službo Komisije sodelujejo z nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi mediji, jim posredujejo ključne informacije o delovanju Komisije, analizirajo trende v medijih in o tem poročajo Komisiji.

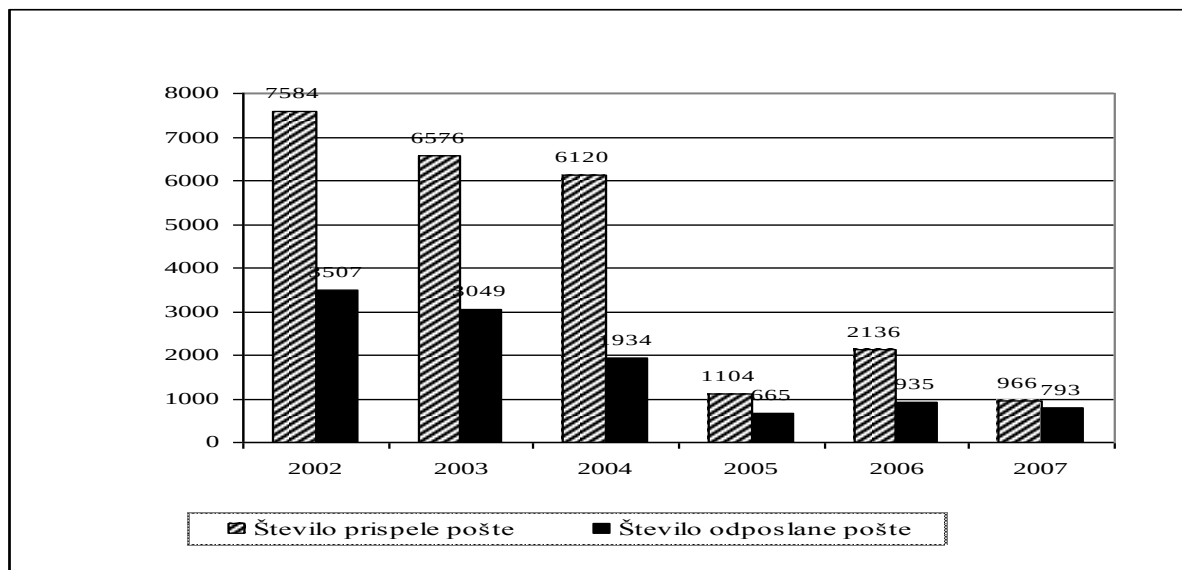
Predstavništvo deluje kot vmesni člen med Komisijo in političnim svetom ter civilno družbo v državi članici. Njegova vloga je, da Komisiji podrobno in natančno poroča o širšem družbenem dogajanju v državi članici, pogledih in mnenjih vlade in civilne družbe, da vladi države članice in deležnikom zagotavlja relevantne informacije o delovanju

Komisije ter da spodbuja dialog o evropskih temah in aktivno prispeva pri organizaciji obiskov posameznih komisarjev v državi članici.

V prvih letih po vstopu Slovenije v EU so bile komunikacijske dejavnosti Predstavništva precej manjše kot v letih pred vstopom. Razloga sta bila predvsem dva: prenehanje pogodbe o delovanju informacijskega centra delegacije, ki je bila vezana na sredstva iz predpristopne pomoči Phare in se je končala z vstopom Slovenije v EU, ter znatno zmanjšanje zaposlenih na Predstavništvu.

Pregled grafičnega prikaza v Sliki 1 prikazuje število prispelih in poslanih pošte (pisma in elektronska pošta) v letih 2002–2007. Slika nam nazorno pokaže tendenco zmanjševanja števila pisem in elektronske pošte od leta 2002 dalje, največji upad je v letu 2005. Razloge za zmanjševanje števila pošte do leta 2004 lahko najdemo v približevanju priključitve Slovenije v EU in zaključevanju programov predpristopne pomoči. Poleg tega je Komisija začela tudi promocijo drugih poti obveščanja in informiranja, kamor se državljani, organizacije in vse zainteresirane skupine lahko obrnejo za informacije.

Slika 1: Grafični prikaz števila prispelih in odposlanih pošte Delegacije/Predstavništva Evropske komisije v RS v obdobju 2002–2007

Vir: Predstavništvo Evropske komisije v Republiki Sloveniji, Knjiga prispelih in odposlanih pošte, 2002-2007

Po vstopu 10 novih članic leta 2004 se je pokazalo, da bo EU morala spremeniti načine in pristope k posredovanju evropskih vsebin. Dimenzija in struktura EU sta se temeljito spremenili, predvsem pa drastično povečali. Obstoječi načini niso več zadostovali, pa tudi struktura naslovnikov se je spremenila. Mediji, vladne ustanove, nevladne organizacije in prebivalci v novih državah članicah imajo v prvi vrsti drugačne poglede na EU in njeno delovanje, zanimajo jih druge teme in sporočila kot stare države članice.

Glavna naloga Predstavništva je torej sporočanje in obveščanje o evropskih vsebinah izven okvirov samih institucij EU ter širjenje evropske zavesti med državljane, civilno družbo in zainteresirane skupine.

4.2 Letni akcijski načrt Predstavništva

Julija 2005 je Komisija objavila Akcijski načrt za izboljšanje komunikacijske strategije v EU, ki naj bi v praksi uresničil načrtane naloge, ki jih je Komisija med letoma 2001 in 2004 sprejela v svojih Sporočilih na temo informacijskih in komunikacijskih politik in strategij EU. Akcijski načrt obsega 50 ukrepov in določa glavne akterje, ki naj bi te ukrepe izvajali. Ukrepi med drugim določajo boljše notranje usklajevanje in načrtovanje ter ukvarjanje z jezikom in večjo dostopnostjo do informacij za državljane. Pri tem imajo predstavništva skupaj z Generalnim direktoratom za komuniciranje ključno vlogo.

Primarni cilj predstavništev mora biti lokalno delovanje, usmerjeno na ciljne skupine v njihovem lokalnem jeziku. Pri tem mora biti vzpostavljeno tudi sodelovanje z organi države članice in pisarnami Parlamenta v posameznih državah (Commission of the European Communities, Communication to the Commission, Action plan to improve communicating Europe by the Commission, 2005, str. 9).

Komisija vsako leto objavi dokument Letna strategija politik, v katerem med drugim tudi določi komunikacijske prioritete za naslednje leto. Te prioritete so osnova za izdelavo letnih delovnih načrtov komunikacijskih enot v generalnih direktoratih in predstavništvih. Poleg tega mora predstavništvo pri pripravi letnega načrta upoštevati tudi politične prioritete Komisije. Komisija v mandatu 2014–2019 pod vodstvom predsednika Jean-Clauda Junckerja si je zadala 10 prednostnih nalog, ki jih mora Predstavništvo vključiti v svoje letne programe.

4.3 Vrste komuniciranja Predstavništva

Glede na to, da je primarna naloga Predstavništva komuniciranje, je v sklopu tega opredeljenih več vrst oziroma načinov komunikacije. Predstavništvo na eni strani komunicira znotraj svoje organizacije, tj. Komisije, na drugi strani pa daje precejšen poudarek na zunanji komunikaciji, komunikaciji z državljani, mediji, novinarji, civilno družbo, vladnimi organizacijami itd.

Poleg tega je komuniciranje lahko razvrščeno z vidika uporabljenih načinov: pisno komuniciranje, uporaba elektronske pošte, telefonsko komuniciranje ter ustna in osebna komunikacija. Zelo pomembno vlogo v komuniciranju imajo v zadnjih letih spletna orodja, spletišča in socialni mediji, ki kot način komuniciranja prevladujejo predvsem med mlajšo populacijo.

Vsi ti načini so opredeljeni in definirani z internimi pravilniki in navodili, s katerimi se zaposleni seznani, ko začnejo delati v Komisiji.

4.3.1 Komuniciranje s sedežem

Komuniciranje znotraj Komisije je precej birokratsko, vsa korespondenca mora biti evidentirana in dokumentirana. Glede na število zaposlenih v Komisiji, si lahko predstavljamo, da gre za precejšnjo količino dokumentov. Hierarhična organizacija je v precejšnji meri podlaga za vrste in načine komuniciranja. Od zgoraj navzdol tečejo odločitve Komisije, regulative, sporočila, navodila in pravila, v obratni smeri pa predvsem poročila.

Predstavništva so v dnevnem stiku s službami na sedežu Komisije v Bruslju, predvsem z enotami Generalnega direktorata za komuniciranje in tiskovno službo, ki sta njegovi glavni kontaktni točki.

Oddelek za odnose z javnostmi s sedeža v Bruslju prejema poročila o delovanju oz. odločitvah, ki jih je sprejela Komisija (komisarji in komisarke), sporočila za javnost glede določenih politik, rezultate raznih raziskav, anket, ki jih mora nato predstaviti zainteresiranim skupinam v državi članici. Služba glavnega govorca dnevno obvešča predstavnike za stike z javnostmi v predstavništvih v vseh 28 državah članicah o uradnih stališčih in mnenjih Komisije glede dnevnih in aktualnih zadev. S tem se zagotovi doslednost in usklajenost odgovorov na novinarska vprašanja v vseh državah članicah.

Predstavništvo pa na sedež v Bruslju dnevno pošilja preglede tiskanih in avdiovizualnih medijev v Sloveniji. To so dnevni pregledi člankov, objavljenih v slovenskih tiskanih medijih, pa tudi dnevni pregledi radijskih in televizijskih informativnih oddaj v Sloveniji o pomembnejših nacionalnih novicah/dogodkih v politiki, gospodarstvu in socialnih zadevah ter na drugih področjih posebnega pomena za EU, njene institucije ter še posebno pomembne za Komisijo, njene politike in člane.

Ti pregledi omogočijo Komisiji dnevno spremljanje načina, na katerega o teh temah (vključno s posebnimi pomembnimi dogodki kot na primer zasedanja Sveta, Evropska konvencija, srečanja na vrhu G 7/G 8, evropske volitve) poročajo slovenski tiskani in avdiovizualni mediji. Pregledi vključujejo tudi dožemanje EU v medijih (npr. javnomnenjske raziskave), vidike slovenskih politik z evropskim pomenom (npr. nevtralnost, zunanja politika, gospodarske in socialne razmere) ter odnose med EU in mednarodnimi gospodarskimi in političnimi organizacijami, predvsem kadar gre za pomembne dogodke evropskih razsežnosti. Pregledi tiska in avdiovizualnih medijev priskrbijo informacije, koristne za Predstavništvo, ki se uporabljajo tudi kot sistem zgodnjega opozarjanja.

Oddelek za politično poročanje in analize pripravlja za službe na sedežu Komisije v Bruslju razna poročila. Redno pripravlja poročilo o trendih (angl. *trends report*), v katerem zajema odzive v državi članici na aktualne evropske teme. Tema poročila je določena v Bruslju – npr. cene hrane, energijska politika; vsak mesec so določene druge teme. Pomembno poročilo, ki ga oddelek pripravlja, je politično poročilo (angl. *political report*), ki poroča o zelo aktualni temi na državnem področju in za katero se presodi, da je treba obvestiti Komisijo. Oddelek pripravlja tudi hitro poročilo (angl. *flash report*), ki ga pošlje na isti dan, ko se zgodi kaj, kar vpliva na dogajanje v vladi države članice, je vezano na zelo aktualno temo in ima evropske razsežnosti. Občasno oddelek pripravlja tudi poročila, ki zajemajo utrip ljudi, izjave, ki jih je slišati na raznih dogodkih od pomembnejših političnih, gospodarskih oseb ali oseb iz javnega življenja (angl. *listening report*). Pred zasedanji Sveta oddelek pripravlja poročila o stališčih države o pomembnih temah. Po zasedanjih pa pripravi poročilo o uradnih odzivih glede zasedanja in medijski pregled, kako so mediji poročali o zasedanju. Pripravlja tudi profil države (angl. *country profile*), z osnovnimi podatki o državi, politični sestavi, parlamentarni ureditvi in stanju gospodarstva.

4.3.2 Komuniciranje z mediji

Predstavništvo oz. oddelek za odnose z javnostmi dnevno skrbi za podajanje vsebin za novinarje tiskanih medijev ter za televizijske, radijske in internetne novinarje. Pri tem uporablja različne načine podajanja informacij.

Obveščanje po elektronski pošti: dnevno pošilja medijem odločitve, stališča in mnenja, ki jih tisti dan sprejme Komisija, tedensko pošilja napovednik dogodkov Predstavništva v naslednjem tednu (o prisotnosti vodje Predstavništva na okroglih mizah, o dogodkih v organizaciji Predstavništva ali drugih organizacij v sodelovanju s Predstavništvom). Občasno pripravi oddelek tiskovne konference za novinarje, na primer pred tednom Evrope ali drugim pomembnejšim evropskim dnevom. Vse informacije za novinarje so dnevno ažurirane in dostopne tudi na spletni strani Predstavništva in na spletišču europa.eu.

4.3.3 Komuniciranje z drugimi partnerji in deležniki

Po letu 2005 je Komisija želela okrepiti svoje dejavnosti na področju komuniciranja, zato je sprejela vrsto ukrepov za približanje državljanom EU. Ukrepe so morala sprejeti tudi predstavništva. Eden večjih je bil projekt Upravljavsko partnerstvo, ki ga je Komisija podpisala z Urdom vlade za komuniciranje (v imenu slovenske vlade) in Parlamentom. Cilj partnerstva je bilo usklajeno komuniciranje o evropskih zadevah, z različnimi dejavnostmi pa so se nagovarjale različne ciljne skupine, od mladih do upokoјencev, podjetnikov, nevladne organizacije, strokovne javnosti itn.

Predstavništvo v svoje letne delovne načrte vključuje tudi sodelovanje z različnimi nevladnimi organizacijami, predvsem pri organizaciji različnih okroglih miz in konferenc, pri katerih so se te organizacije izkazale za dobrega partnerja in sogovornika. Sodeluje tudi z izobraževalnimi ustanovami. Za šole in vrtce pripravlja brezplačna predavanja o EU, organizira pa tudi delovne obiske profesorjev v Bruselj.

V sodelovanju z različnimi strokovnimi organizacijami, kot na primer Gospodarska zbornica Slovenije ali Obrtna zbornica, organizira Predstavništvo razne dogodke, okrogle mize ali konference, ki so tematsko vezane na EU. Z znanimi in uglednimi govorniki se na takšne dogodke privabi veliko zainteresiranih deležnikov, ki se jim na ta način predstavijo določene politike ali programi EU.

4.3.4 Komuniciranje z državljani

Predstavništvo z različnimi orodji in mrežami ohranja in spodbuja tudi komuniciranje z državljani. Prvi stik z državljani je informacijska točka na Predstavništvu, kjer državljani lahko dobijo odgovore na vprašanja o EU, na voljo so jim publikacije o EU ter dostop na spletišče Tvoja Evropa, ki ponuja praktične informacije in nasvete o življenju, delu in poslovanju v EU. Obiskovalci ob obisku v informacijski točki lahko izpolnijo ocenjevalni obrazec, s katerim Predstavništvo dobi povratne informacije o tem, kakšne informacije državljani največkrat iščejo in kako ocenjujejo storitev informacijske točke. Na podlagi ocen se prilagodi delovanje točke, da je kar najbolj ustrezna in prilagojena obiskovalcem.

Zelo pomembna mreža za komuniciranje z državljani je mreža informacijskih točk Europe Direct. Gostiteljske strukture informacijskih točk so izbrane z javnim pozivom za nepovratna sredstva Komisije. Generalni direktorat za komuniciranje koordinira delovanje vseh točk v vseh 28 državah članicah. V teh informacijskih točkah dobijo državljani odgovore na vprašanja in informacije o EU, bodisi da gre za zaposlovanje, študij, možnosti financiranja bodisi kaj drugega. V informacijskih točkah Europe Direct so državljanom na voljo tudi publikacije o EU, točke pa organizirajo tudi razne dogodke, na katerih predstavljajo teme EU in prisluhnejo državljanom. Informacijske točke o svojem poslovanju letno poročajo Komisiji, s čimer prispevajo koristne povratne informacije o mnenjih, vprašanjih in različnih zahtevah državljanov.

Predstavništvo za državljane organizira tudi različne dogodke ob raznih evropskih dnevih. Dogodki neformalne narave, z brezplačnim promocijskim materialom ter pijačo in prigrizki, so se izkazali za enega izmed boljših načinov predstavljanja EU državljanom in približanja dolgočasnih birokratskih tem na lokalno raven. V zadnjih letih Komisija močno spodbuja t. i. dialog z državljani. Predstavništvo v državi članici organizira dialog oz. javno razpravo, na kateri je glavni gost eden od komisarjev. Največkrat je to domači komisar, če pa gre za dialog s posebno temo, se ga udeleži komisar, pristojen za zadevno področje. Poleg komisarja se na dialog povabijo tudi visoki strokovnjaki ali znana politična

imena, ministri, ki s svojim znanjem področja kakovostno prispevajo k dialogu. Na teh dialogih lahko državljani dejavno sodelujejo z vprašanji, ki jih lahko zastavijo pred dialogom po spletu, socialnih omrežjih ali pa na samem dialogu.

Poleg klasičnih načinov sodobni čas zahteva prilagajanje in uporabo novih načinov komuniciranja, predvsem po spletnih straneh in socialnih omrežjih (Facebook, Twitter, Instagram). Predstavništvo ugotavlja, da je sporočanje (za državljane dolgočasnih) evropskih vsebin na socialnih omrežjih kar precejšen izziv. V določenih primerih je treba zelo strokovno vsebino predstaviti na zelo laičen, očesu privlačen način. Uporabniki socialnih omrežij so zahtevno občinstvo, in če je vsebina predstavljena dolgočasno, ne bo dosegla zelenih ciljnih skupin.

Komuniciranje z državljani je med predstavljenimi načini eden izmed zahtevnejših. Po eni strani državljani zahtevajo vedno več in vedno bolj kompleksne informacije ter sodelujejo v zelo strokovnih javnih razpravah. Po drugi strani pa Predstavništvo ugotavlja, da državljani še vedno potrebujejo tudi najbolj osnovne informacije o EU: delovanju, institucijah, evru, enotnem trgu, pravicah itn. Predstavništvo se zato trudi izvajati različne dogodke, namenjene različnim ciljnim skupinam, in na različne načine predstaviti evropske vsebine, da informacije dosežejo čim večje število zainteresiranih skupin.

SKLEP

Področje komuniciranja je v evropskih institucijah zelo pomembno in nikakor ni postavljeno na stranski tir. Vsak generalni direktorat v Komisiji ima svojo enoto za komuniciranje, ki dejavnost usklajuje z Generalnim direktoratom za komuniciranje in tiskovno službo Komisije. Tudi predstavništva so v tem smislu zelo pomembna, saj predstavljajo oči, usta in ušesa Komisije v posamezni državi članici. Predstavništva so prva vez državljanov, organizacij, državnih ustanov z EU, zato mora biti njihovo komuniciranje profesionalno in hkrati prilagojeno vsem ciljnim skupinam. Na podlagi povratnih informacij z dogodkov Predstavništvo v Sloveniji ugotavlja, da državljani, organizacije in ostali deležniki še vedno menijo, da je Bruselj precej daleč in da je Slovenija na obrobju EU. Iz tega razloga Predstavništvo prilagaja svoje načine informiranja lokalnim potrebam, kljub včasih suhoparnim in birokratskim temam pa ohranja komuniciranje na profesionalni in strokovni ravni.

LITERATURA IN VIRI

1. Commission of the European Communities. (2005). *Communication to the Commission, Action plan to improve communicating Europe by the Commission*. Brussels: Commission of the European Communities.
2. *Delo Evropskega Parlamenta*. Najdeno 1. septembra 2016 na spletnem naslovu https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-parliament_sl#delo-evropskega-parlamenta
3. Evropska komisija. (2005). *Evropska komisija začneja NAČRT D za demokracijo, dialog in debato*. Najdeno 31. avgusta 2016 na spletnem naslovu <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/1272&format=HTML&aged=1&language=SL&guiLanguage=en>
4. Evropska komisija. (2005). *Poslušaj, komuniciraj, deluj na lokalni ravni – Nov pristop Komisije k dialogu in komunikaciji z državljani Evrope*. Najdeno 31. avgusta 2016 na spletnem naslovu <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/995&format=HTML&aged=1&language=SL&guiLanguage=en>
5. Evropska komisija. (2006). *Bela knjiga Komisije o evropski komunikacijski politiki. Razpravljati o Evropi z vključevanjem državljanov*. Najdeno 31. avgusta 2016 na spletnem naslovu <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/06/103&format=HTML&aged=1&language=SL&guiLanguage=en>
6. Evropska komisija. (2006). *Kako deluje Evropska unija – Vodnik po institucijah EU*. Luxembourg: Urad za uradne publikacije Evropskih skupnosti.
7. Evropska komisija. (2006). *Splošno poročilo o dejavnostih Evropske unije 2005*. Luxembourg: Urad za uradne publikacije Evropskih skupnosti.
8. *Evropski svet*. Najdeno 1. septembra 2016 na spletnem naslovu <http://www.consilium.europa.eu/sl/european-council/>
9. Fontaine, P. (2007). *Evropa v 12 poglavjih*. Luxembourg: Urad za uradne publikacije Evropskih skupnosti.
10. Generalni direktorat Evropskega parlamenta za komuniciranje. (2008). *Evropski parlament*. Luxemburg: Urad za uradne publikacije Evropskih skupnosti.
11. *Institucije EU na kratko*. Najdeno 1. septembra na spletnem naslovu https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies_sl#institucije-eu-na-kratko
12. Ješovnik, P. (2000). *Evropska unija: zgodovina, ustanove, politike in evropski model družbe*. Koper: Visoka šola za management.
13. Kezunovič, M. (2003). *Slovenija in Evropska unija – o pogajanjih in njihovih posledicah*. Ljubljana: Urad Vlade RS za informiranje.
14. Komisija Evropskih Skupnosti. (2006). *Bela knjiga o evropski komunikacijski politiki*. Bruselj: Komisija Evropskih Skupnosti.

15. *O Evropski komisiji*. Najdeno 1. septembra 2016 na spletnem naslovu https://ec.europa.eu/info/about-european-union/about-european-commission_sl
16. Predstavništvo Evropske komisije v Republiki Sloveniji. (2002-2007). *Knjiga prispele in odposlane pošte*. Ljubljana: Predstavništvo Evropske komisije v Republiki Sloveniji.
17. Svet Evropske unije (2016). *EVROPSKI SVET IN SVET EU SKOZI ČAS Odločanje in priprava zakonodaje v evropskem povezovanju*. Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije.
18. *Treaty of Maastricht on European Union*. Najdeno 1. septembra 2016 na spletnem naslovu <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=URISERV:xy0026>